

Aanleiding

De Opsporingsdienst van de Nederlandse Arbeidsinspectie (hierna: NLA) is belast met de strafrechtelijke handhaving van fraude in de zorg. Zij doet dit onder gezag van het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie (hierna: FP). De NLA heeft eind december een aantal meldingen ontvangen over mogelijke fraude die gepleegd is of zou worden met de subsidieregeling Coronabaten in de zorg (hierna: COZO-regeling). Aangezien uw ministerie binnenkort de subsidieregeling voor de subsidieperiode 01 januari 2022 t/m 30 juni 2022 zal publiceren willen de NLA en het FP u informeren over een aantal opvallende zaken uit deze melding en het daarop gevolgde beperkte onderzoek, zodat u hier kennis van kunt nemen voorafgaand aan de publicatie van bovengenoemde regeling en hierop kunt anticiperen.

De NLA en het FP benadrukken dat deze informatie verkregen is uit meldingen en nader beperkt onderzoek en dat er derhalve enkel sprake is van aanwijzingen. Toch achten de NLA en het FP het van belang u in dit stadium reeds te informeren gezien de aanstaande publicatie van de COZO-regeling voor periode drie.

Hieronder zal eerst wat context beschreven worden over de meldingen die de NLA ontvangen heeft. Daarna zullen de opvallende zaken worden gedeeld en ter afsluiting enkele suggesties worden gedaan betreffende de uitvoering van de COZO-regeling

Context melding

Eind december ontving de NLA drie meldingen over mogelijke fraude met de COZO-regeling. Deze meldingen waren allen afkomstig van Nederlandse banken en twee van de drie meldingen kwamen overeen met meldingen die via de Financial Intelligence Unit werden ontvangen. Deze banken zagen diverse opvallende geldtransacties die volgens hen te herleiden waren tot de COZO subsidie

Bevindingen NLA/FP

De NLA heeft onder gezag van het FP beperkt nader onderzoek gedaan. Hieruit blijkt vooralsnog dat 25 zorgondernemingen in totaal 2,9 miljoen euro subsidiegeld hebben overgeboekt naar een Nederlandse onderneming, die dit vervolgens naar een Nederlandse onderneming met buitenlandse bankrekening heeft overgeboekt. Vanuit deze onderneming wordt een deel van dit bedrag in kleinere bedragen naar Nederlandse bankrekeningen op naam van natuurlijke personen met een buitenlandse nationaliteit/naam teruggeboekt. Dit is een zeer opvallende geldstroom, die leidt tot het vermoeden dat er een bedrag van 2,9 miljoen aan COZO niet is gebruikt voor het doel waarvoor het is verstrekt.

Op basis hiervan is nog een nadere zoekslag gedaan. Uit het beperkte nader onderzoek blijkt dat bovengenoemde 25 ondernemingen in totaal een bedrag van 6,3 miljoen euro aan COZO ontvangen hebben over de 1^e en 2^e subsidieperiode van 01 januari 2021 t/m 31 december 2021. Dit bedrag is inclusief de 2,9 miljoen die betrekking heeft op de ontvangen meldingen. Mogelijk gaat het dus om een hoger bedrag dan 2,9 miljoen dat aan andere doeleinden is besteed.

Verder heeft de NLA vanuit haar reguliere opsporingstaak op het VWS-domein zicht op zeven andere bedrijven, die gelieerd zijn aan een aantal van de eerdergenoemde 25 bedrijven. Deze zeven bedrijven hebben in de periode van 1 januari 2021 t/m 31 december 2021 in totaal voor ruim € 4,7 miljoen aan COZO ontvangen. Deze zeven bedrijven hebben een relatie met de 25 zorgondernemingen. Bij deze zeven bedrijven zijn dezelfde afwijkende en opvallende zaken geconstateerd, die ook zijn gezien bij de 25 zorgondernemingen vanuit de melding en het beperkte nadere onderzoek. In totaal gaat het dan mogelijk om een bedrag van $6,3 + 4,7 = 11$ miljoen. Het gaat hierbij uitdrukkelijk om een maximaal schadebedrag.

De NLA en het FP benadrukken nogmaals dat het informatie uit meldingen en zeer beperkt nader onderzoek betreft; of er daadwerkelijk sprake is van onrechtmatigheden is hiermee niet vastgesteld. Opmerkelijk bij de 32 genoemde ondernemingen die in totaal een bedrag van 11 miljoen aan subsidie ontvangen hebben, is het volgende:

- Bij de meeste van deze bedrijven (28) staan er minder medewerkers op de loonlijst in 2021 dan waarvoor de subsidie is aangevraagd.
- Negen bedrijven (van die 32) hebben geen aangifte loonheffing gedaan. Niet in 2021 en ook niet in de jaren daarvoor. 7 daarvan betreffen overigens eenmanszaken.

- Bij één bedrijf is zichtbaar dat er 95 nieuwe medewerkers op de loonlijst staan, met allemaal een ingangsdatum in 2021. Dit terwijl er overigens in 2019 en 2020 wel loonaangifte is gedaan door deze onderneming. Verder is bekend dat het in 2020 gaat om de loonaangifte voor 138 medewerkers. Opmerkelijk is dat in december 2020 alle dienstverbanden van deze onderneming lijken te zijn beëindigd.

Vanuit de meldingen en het beperkte onderzoek is het volgende geconstateerd:

- Ontvangen COZO gelden worden door de een groot deel van de nader bekeken zorgondernemingen overgeboekt naar andere ondernemingen, terwijl dit geld bedoeld was voor de aanvragende zorgondernemingen om ondersteunend en coördinerend personeel aan te nemen en te betalen;
- Sommige ondernemingen die COZO subsidie ontvangen, hebben (al langere tijd) zelf geen personeel in dienst;
- De ontvangen COZO subsidie is bij sommige zorgbedrijven hoger of nagenoeg gelijk aan de totale bruto loonsom over 2020 of hoger dan de omzet in 2020 ;
- Tijdelijk verloonde werknemers worden bij meerdere ondernemingen tegelijkertijd verloond.
- Een logisch te verwachten hogere aangifte loonbelasting vanwege het aannemen en verlonen van extra personeel is niet terug te zien over de 1^e periode waarin de COZO-subsidies zijn verstrekt.